

Nätanyş adam / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler
написано kitapcy | 24 января, 2025
Nätanyş adam / hekaýa NÄTANYŞ ADAM

Men awa barýardym, howa maýyldy. «Aý, baharyň howasydyr-da, ýagyş hem sepeläp geçer-dä» diýip gidiberdim. Ýöne biraz wagtdan ýagyş şeýlebir guýdy welin, ezilip, eşiklerim bedenime ýapyşdy. Bärden iki yüz ädimlikde bir jar bardy. Jardan aşak ineňde awçylardyr ýolagçylar üçin düşlegiň bardygy birden ýadyma düşdi. Jara golaýlaşamda şuwogyňl ysy bilen goşulyp, burugsaýan aýj tüssäniň ysy damagymy gyjyndyrdy. Çatma girdim. Ortarada ot ýanyp dur. Çeträkde bolsa ak çäkmen geýen, orta boýly bir adam eşegiň gaňhasyny düzedip otyr.

– Salawmaleýkim.

Nätanyş maňa göz aýlady-da, boýdan-başa üns bilen synlady. Ol tegelek yüzli, gaşlary gür, ýasy kyrkdan geçen gujurly adamdy.

– Waleýkimessalam.

Men oda çoýunyp başladym. Ädigimi çykaryp teýini oda golaýlatdym. Egnimdaiki galyň eşigimi çykaryp, dzymyň üstüne atdym. Nätanyş adam oduň ýanyňa geldi-de, bir desse şuwogy oturjak ýerine goýdy.

– Ýol bolsun, ýigit, ugur hanjak?!

Onuň äheňinde geň galmakdyr kinaýa duýulýardy.

– Awa. Obadan gelýän – diýip, gysgajyk jogap berdim.

– Oho, awçy diýsene – diýip, ol gülüp goýberdi-de, ortada ýanyp duran ody ölçerip başlady.

«Hawa, awçy, muň nämesi gülkünç?!» diýip, nagt jogap beresim geldi, ýone diňe «hawa» diýmek bilen çäklendim.

– Ýagşyja ezilipsiňiz? – diýip, ol ýylgyryp söz gatdy.

– Aý, ezildim-dä.

– Ýagşyň ýagjagyny bilmediňizmi?

– Nireden bileýin?!

– Bulutlary görmediňizmi?

– Gördüm!

– Ýalan aýtmaň, görmänsiňiz.

– Muňa serediň-ä... siz menden näme isleýäňiz, ýaşuly?
Gürrüňdeşim maňa hatyrjemlik bilen seretdi.

– Gerekli zady görmegi başarmagyňz gerek. Bulut dagdan däl-de, çöl tarapdan geldi. Bu bolsa ýagşyň uzak ýagjagyny aňladýar. Eger bulut dagdan aşaklan bolsady, onuň islegi başgaça bolardy. Muňa akylyňz ýeten bolsa, onda bu wagt digdenekläp, oda çoýunyp oturmazdyňz!

Men dişimi gysyp dymdym.

Ýagyş ýagýardy. Çatmanyň ýukarak basyrylan ýerinden şarlap suw akyp, çygly şuwogyň ysy kükeýärdi. Nätanyş adam ýerinden turdy.

– Gaty görmäň, ýigit!

Ol çäkmeniniň ýakasyny göterip kellesini büredi-de, çatmadan çykdy. Dessine-de bir gujak ýarym öl oduny göterip girdi. Ony çatmanyň töründe goýdy-da, maňa seretmezden «çoýunyň» diýip, ýene çykyp gitdi.

«Çoýunyň? Bu ýanyp duran ody hem minnet edýärmikä?!». Men eşigimi geýip, ýerimden turdum. Çatmadan çykanymda hälki nätanyş adama gözüm düşdi. Ol derýanyň akymy bilen yüzüp gelen, güzerdäki daşlaryň arasyна ilteşip galan agaç şahalaryny ýygnaýardy. «Hawa, zähmetsöyer adam eken. Ol bu odunlary öýüne alyp gitse gerek. Eşegem taýýar».

Nätanyş adam çatma bilen güzer aralygynda üç-dört gezek gatnady. Soňra eşiklerini silkip, ýene oduň başyna çökdi. Maňa gözünüň gytagy bilen seredip, ýanyp duran oduň uçgunlaryny barmagy bilen sanady.

– Serediň! Ýagşyň ýagmagam kalbymza ýaraýan bir närse. Gaty kän gowy zatlar hakydaňa gelýär. Ähli zatdan beteri hem – muny oduň başynda oturyp tomaşa etmek.

Men özüm bilmezden, birhili ýumşadym.

Ol biline daňlan matany çözüp aramyza ýazdy. Horjunyndan bir ýagly petir bilen goýnuň süydünden edilen baş sany gurdy çykardy-da, onuň üstüne goýdy:

– Baryndan bazar eýläň, alyň!

– Sag boluň, aç däl.

– Sagboly iýeniňizden soň aýdarsyňz.

Men bir gurdy aldym-da, iýip başladym.

Ikimiz hem dymyp, ýagşyň sesine diň salýardyk. Güzeriň töwereginde gögümtıl ümür gezmeleýärdi. Derýanyň sag tarapyndaky ýerler garamtyl röwüse geçipdir. Ol ýerleriň üstündäki bulutlar asyl-asyl bolup, barha selčeňleşip başlady. Hä diýmän daş-töwerek aýdyňlaşyp, gözyetim giňedi. Gün çykdy, bizem tırkeşip çatmadan çykdyk.

– Hoş gal, ýigit, awuňyz ganly bolsun! – diýip, ol aýtdy. – Meniň sözlerime üns bermäň.

Ol eşegine mündi. Şol pursat onuň ırginsizlik bilen çatma daşan odunlary ýadyma düşdi.

– Yaşuly, çöplän odunlaryňzy ýadyňyzdan çykardyňyz öýdýän?!

– Ýok, ýigit, ýadymdan çykanok – diýip, ol gülümsiredi. – Siz ony öýüme alyp gider öýtdüňizmi?.. Öýümde odunym bar. İne, ýagyşly günler başlandy, siz ýaly ýolagçylaryň ýoly bu çatmanyň üstünden düşmeli mümkün. Men bu odunlary, ana, şolar üçin çöpledim. Näme diýseňem taýýar odun-da.

Ol gitdi. Men bolsa çatmanyň agzyndan tä ol gözden ýitýänçä yzyndan seredip durdum...

Şukur HOLMIRZAÝEW,
özbek ýazyjysy

Özbek dilinden terjime eden: Begenç ANNAÝEW.

[1] *Şuwok – iýul, awgust aýlarynda gülleyän köpýyllyk ösümlilik.*

“Dünýä edebiýaty” žurnaly, 3/2021 ý. Hekayalar